

การดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา ๖

นายปรีชา นิพนธ์พิทยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

001673

I 16504859

THE ADMINISTRATIVE PROCESS OF THE
COMMUNITY SCHOOLS IN EDUCATIONAL REGION 1

Mr. Preecha Niponpitaya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

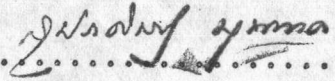
Graduate School

Chulalongkorn University

1980

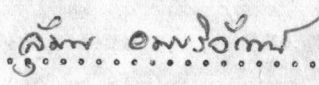
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1
โดย นายปรีชา นิพนธ์พิทยา
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์

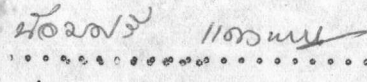
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

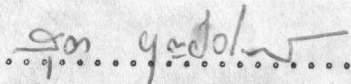
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิตนา แชมมณี)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. น้อมศรี แคงหาญ)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุคา มุญยไวยโรจน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1
ชื่อนิสิต นายปรีชา นิพนธ์พิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
ภาควิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1 ตลอดจนสำรวจความคิดเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาบางประการรวบรวมข้อเสนอแนะของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน ตลอดจนการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือประกอบการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ และปัญหาต่าง ๆ ที่พบในการดำเนินงานโรงเรียนชุมชน ส่วนที่ 2 เป็นการสำรวจทัศนคติและความความคิดเห็น ตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาต่อการดำเนินงานโรงเรียนชุมชน นำไปสอบถามครูใหญ่ จำนวน 36 คน ครูจำนวน 72 คน และกรรมการโรงเรียนชุมชน จำนวน 108 คน ของโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1 ที่เริ่มดำเนินงานจัดโรงเรียนชุมชนตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2521 ทุกโรงเรียนจำนวน 36 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติหาค่ามัธยฐานและสถิติ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชนโดยการทดสอบค่า $F - test$ และ $t - test$: ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.01

ผลการวิจัย

๑ . โรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา ๑ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางถึงขนาดใหญ่มีอาคารเรียนถาวร มีอาคารประกอบและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับโรงเรียนพอเพียง ครูใหญ่ ครู มีวุฒิเหมาะสมและมีจำนวนพอเพียงกับนักเรียน กรรมการโรงเรียนมีสถานภาพเหมาะสมสำหรับปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการโรงเรียนชุมชน

๒ . โรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา ๑ มีปัญหามากในเรื่องเกี่ยวกับขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ขาดครูสอนวิชาชีพ การจัดหลักสูตรให้สนองความต้องการของชุมชน การประสานงานและการประชาสัมพันธ์

๓ . ครูใหญ่ ครู และกรรมการ โรงเรียนชุมชนมีความเห็นว่า ถ้าประชาชนมีความรู้และให้ความช่วยเหลือรวมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยผลดียิ่งขึ้น ทางราชการควรสนับสนุนโรงเรียนชุมชนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชน

๔ . ความคิดเห็นของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน ต่อการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา ๑ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

๕ . เกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาที่โรงเรียนชุมชน ครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน พยายามหาทางแก้ปัญหาในการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนด้วยตนเอง

arithmetic mean and standard deviation. The opinions of the principals, teachers and school committees were determined by F - test and t - test at the level of significance 0.01.

Results :

1. The community schools in Educational Region 1 were elementary schools of which the size varied from medium to large. Building, workshops, instructional devices are enough for the students. Administrators and instructors are qualified. The qualification of the school committees are appropriate to the school organization.
2. The major administrative problems of the schools are the lacks of budget, vocational specialists, and desirable curriculum that served the community needs. Cooperation and public relations are also the problems to be solved.
3. According to the opinions given by the school staff; cooperation and participation in all activities of the schools given by educated people of the community will yield more efficiency. Moreover the government must put much effort to make a community school the center of community development.
4. The opinions of the principals, teachers, and school committees concerning the administrative process of the schools, were significantly different at the level 0.01.
5. The principals, the teachers and the school committees, all solve the schools problems effectively by themselves.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากศาสตราจารย์
 สุมน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ คร. นอมศรี แคงหาญ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจ แก้ไข
 ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้รับความสนับสนุนจาก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญซื่อ และคณาจารย์ในภาควิชาประถมศึกษาเป็นอย่างดี
 ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากคณาจารย์ทุกท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 ไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา
 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกโรงเรียน เพื่อนิสิตปริญญาโทสาขา
 ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยเป็นธุระในการส่งแบบ
 สอบถาม ตลอดจนผู้ให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัย
 จนสำเร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปรีชา นิพนธ์พิทยา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฎ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	13
สมมติฐานของการวิจัย	13
ขอบเขตของการวิจัย	13
ข้อกีดขวางเบื้องต้น	14
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	14
วิธีดำเนินการวิจัย	14
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	16
คำจำกัดความ	16
2. บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	18
ลักษณะของสังคมไทย	20
การจัดโรงเรียนชุมชน	22
ความสำคัญของการจัดโรงเรียนชุมชน	23

องค์ประกอบสำคัญของโรงเรียนชุมชน	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3. วิธีดำเนินการวิจัย	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
ตัวอย่างประชากร	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการคำนวณ	42
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	47
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	116
ประวัติการศึกษา	159

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม	48
2. สถานภาพส่วนตัวของครูใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม การศึกษาที่ได้รับวุฒิสถุที่สุด และระยะห่างระหว่างบ้านพัก กับโรงเรียนที่สอนอยู่	49
3. สถานภาพของโรงเรียน จำแนกตาม เนื้อที่ จำนวนอาคาร เรียนและห้องเรียน	52
4. สถานภาพของโรงเรียน จำแนกตามอัตราส่วนระหว่างจำนวน ครูกับนักเรียน และจำนวนอาคารประกอบ	54
5. สถานภาพของโรงเรียนจำแนกตามอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับ โรงเรียน และแหล่งน้ำใช้	55
6. สถานภาพของโรงเรียนจำแนกตามบริการที่จัดเพื่อชุมชน และ ประโยชน์ที่ได้รับจากโรงเรียน	56
7. สถานภาพของโรงเรียนจำแนกตามลำดับที่คะแนนเฉลี่ยของ ผลการสอบไล่ชั้นประถมปีที่ 6 ปีการศึกษา 2521 ของ อำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่	57
8. สถานภาพส่วนตัวของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา ที่ได้รับวุฒิสถุที่สุด และระยะห่างระหว่างบ้านพักกับโรงเรียน ที่สอนอยู่	59
9. สถานภาพส่วนตัวของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามงานที่ได้ รับมอบหมาย และอัตราชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์	60

10. สถานภาพส่วนตัวของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิชา ที่จัดสอนสำหรับประชาชน และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ กับโรงเรียนชุมชน	61
11. สถานภาพส่วนตัวของกรรมการโรงเรียนชุมชนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษาที่ได้รับ	62
12. สถานภาพส่วนตัวของกรรมการโรงเรียนชุมชนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพที่ประกอบ และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	64
13. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาที่ครูใหญ่ประสบในการดำเนินงานโรงเรียน ชุมชน	66
14. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาที่ครูประสบ ในการดำเนินงานโรงเรียนชุมชน	69
15. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาที่กรรมการโรงเรียนชุมชนประสบ ในการ ดำเนินงานโรงเรียนชุมชน	73
16. แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียน ชุมชนของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน	78
17. แสดงค่า t ของความแตกต่างของมัธยิมเลขคณิตของ ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน ข้อ 1	81

18. แสดงค่า t ของความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิตของ ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน ข้อ 2	82
19. แสดงค่า t ของความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของความ คิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนของครูใหญ่ ครู และกรรมการโรงเรียนชุมชน ข้อ 3	83
20. แนวทางในการแก้ปัญหาบางประการของครูใหญ่	84
21. แนวทางในการแก้ปัญหาบางประการของครู	85
22. แนวทางในการแก้ปัญหาบางประการของกรรมการโรงเรียนชุมชน	88